

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **J. K.**, zastoupeného JUDr. Koljou Kubíčkem, advokátem se sídlem Urbánkova 3360, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo financí,** se sídlem Letenská 15, Praha 1, zastoupenému JUDr. Alanem Korbelem, advokátem se sídlem Nám. 14. října 3, Praha 5, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. 10. 2010, č. j. 6 Ca 356/2007 - 39,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobci **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

[1] Žalovaný včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Městského soudu v Praze. Tímto rozsudkem soud zrušil rozhodnutí Ministerstva financí (dále též „stěžovatel“ nebo „žalovaný“) ze dne 8. 11. 2007, č. j. 16/86343/2007/1559, kterým tento zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí Magistrátu hl. m. Prahy (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 4. 9. 2007, č. j. MHMP 373431/2007/DOP-T/Do/TAXI. Citovaným rozhodnutím správní orgán I. stupně stěžovateli uložil pokutu za porušení cenových předpisů podle ustanovení § 15 odst. 1 písm. f) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o cenách“), ve výši 400 000 Kč a dále stanovil paušální částku náhrady nákladů řízení ve výši 1000 Kč.

[2] Důvodem vyhovujícího rozsudku městského soudu byla skutečnost, že se žalovaný při stanovení výše pokuty nezabýval majetkovými poměry žalobce a nezohlednil je tak, aby uložená pokuta neměla likvidační charakter ve smyslu právního názoru obsaženého v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008 - 133 (všechna rozhodnutí NSS jsou dostupná na www.nssoud.cz).

II. Obsah kasační stížnosti

[3] Stěžovatel proti tomuto rozsudku ve spoře odůvodněné kasační stížnosti uplatňuje důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s."), když namítá nesprávné posouzení právní otázky městským soudem.

[4] Stěžovatel tvrdí, že rozhodoval v souladu se zákonnou úpravou i s dřívější judikaturou Nejvyššího správního soudu, o níž teprve později rozšířený senát tohoto soudu prohlásil, že není udržitelná, a to dva roky po právní moci odvolacího správního rozhodnutí. Navíc, z citovaného usnesení rozšířeného senátu plyne, že uložená pokuta by měla být účinná a citelná a žalobce proti její výši v průběhu řízení nic nenamítal. Žalobci byla pokuta za porušování cenových předpisů ukládána opakovaně, takže si musel být vědom postihu, který mu může být uložen.

[5] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud poté, co zjistil, že jsou splněny všechny procesní podmínky pro věcné projednání a rozhodnutí kasační stížnosti, přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[7] Podstata řešeného případu spočívá v posouzení toho, zda správní orgány byly povinny při stanovení výše pokuty přihlédnout i k majetkovým poměrům žalobce, když – jak správně konstatoval stěžovatel – nic takového žalobce ve správním řízení nenamítal a tuto námitku uplatnil až v žalobě podané k městskému soudu.

[8] Jak k tomu uvedl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve shora citovaném usnesení č. j. 1 As 9/2008 - 133, „*Správní orgán ukládající pokutu za jiný správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. ... Správní orgán vychází při zjišťování osobních a majetkových poměrů z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem*."

[9] V nyní projednávaném případě Nejvyšší správní soud nepochybuje o tom, že uložená pokuta ve výši 400 000 Kč je s ohledem na osobu pachatele, provozujícího taxislužbu, způsobilá ohrozit či výrazně zasáhnout jeho finanční situaci. V intencích shora citovaného právního názoru proto správní orgány byly povinny přihlédnout k osobním a

majetkovým poměrům pachatele, byť zákon o cenách osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. Jak navíc plyne z rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 11. 2007, správní orgán I. stupně i žalovaný si byli vědomi toho, že žalobci byla jinými pravomocnými rozhodnutími uložena pokuta ve výši 50 000 Kč a 90 000 Kč.

[10] Jak totiž uvedl rozšířený senát v citovaném usnesení, k osobním a majetkovým poměrům pachatele musí správní orgán přihlédnout proto, aby se vyhnul uložení likvidační pokuty. Likvidační pokutou přitom rozšířený senát rozumí sankci, která je nepřiměřená osobním a majetkovým poměrům pachatele deliktu do té míry, že je způsobilá mu sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží. Nejvyšší správní soud má za to, že pokuta ve výše 400 000 Kč v daném případě splňuje shora uvedenou charakteristiku, a proto považuje právní názor městského soudu za správný a souladný se zákonem. To znamená, že správní orgány pochybily, když se vůbec nezabývaly výší uložené pokuty s ohledem na osobní a majetkové poměry žalobce.

[11] Pokud stěžovatel z citovaného usnesení rozšířeného senátu cituje potřebu citelnosti a odpovídající intenzity uložené pokuty, lze s tímto názorem plně souhlasit. Současně je však třeba trvat na tom, že tato citelnost a intenzita musí vycházet ze zjištění o osobních a majetkových poměrech konkrétního delikventa a právě proto je tato informace pro rozhodování správního orgánu nezbytná.

[12] Další námitka stěžovatele se týká judikatorního odklonu, provedeného Nejvyšším správním soudem. V tomto ohledu je možno přisvědčit tvrzení, že právní názor žalovaného, dle kterého nepřihlédl k majetkovým a osobním poměrům žalobce, byl v souladu s předchozí judikaturou Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 6 A 186/2002 - 45). Jak však plyne ze shora uvedeného, spornou právní otázku rozhodl rozšířený senát zdejšího soudu usnesením č. j. 1 As 9/2008 - 133 odchylně a právní názor v tomto usnesení obsažený je nutno respektovat, jelikož v opačném případě by nebyla naplněna sjednocovací funkce rozhodnutí rozšířeného senátu, zakotvená v ustanovení § 17 odst. 1 s. ř. s. (k doktrinálnímu pohledu na tuto otázku viz např. Z. Kühn, *Prospektivní a retrospektivní působení judikatorních změn*, Právní rozhledy č. 6/2011, str. 191 a násl.).

[13] Jen jako *obiter dictum* poukazuje Nejvyšší správní soud na další usnesení rozšířeného senátu ze dne 22. 3. 2011, č. j. 8 Afs 48/2009 - 80, podle něhož *„výrazem „cena platná v okamžiku nabídky“ v § 13 odst. 2 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění účinném do 17. 11. 2009, se rozumí cena prodávajícím aktuálně požadovaná; skutečnost, zda jde o cenu dovolenou právními předpisy o regulaci cen, není pro posouzení, zda prodávající splnil své povinnosti podle uvedeného ustanovení, rozhodná.*“ Tento právní názor je třeba rovněž zohlednit při rozhodování žalovaným, jelikož v daném případě byla žalobci uložena pokuta právě za porušení ustanovení § 13 odst. 2 ve spojení s § 15 odst. 1 písm. f) zákona o cenách, kterého se měl dopustit tím, že na dveře vozidla taxislužby umístil ceník, neodpovídající platným cenovým předpisům. Rozšířený senát tak v citovaném usnesení akceptoval právní názor, vyslovený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2009, č. j. 1 Afs 60/2009 - 119, podle něhož *„porušení cenových předpisů podle § 15 odst. 1*

písm. f) zákona o cenách se nedopustí bez dalšího jen tím, že vozidlo označí cenou vyšší než je maximální cena stanovená cenovými předpisy."

[14] K tomuto závěru dospěl soud na základě úvahy, že „*existuje-li zákonná opora pro sankcionování provozovatele taxislužby za předražování poskytovaných služeb (jak tomu ostatně v daném případě bylo), není důvod přisuzovat pojmu platnost v kontextu § 13 odst. 2 zákona o cenách význam ve smyslu souladu s právními předpisy (dovolenost). Jako podpůrný argument lze uvést též druhou, alternativně vyjádřenou skutkovou podstatu v písmenu f), která výslovně předpokládá nepravdivost informace: porušením cenových předpisů podle písm. f) je totiž jednak situace, kdy prodávající nesplní své evidenční nebo informační povinnosti nebo povinnosti v označování zboží cenami podle § 11 až 13, jednak situace, kdy prodávající předá cenovému orgánu nepravdivé údaje. Postup správních orgánů aprobovaný městským soudem naopak navozuje dojem jakéhosi náhradního řešení, jež ovšem postrádá logické opodstatnění. Argumentem reductionis ad absurdum v návaznosti na výklad městského soudu by totiž méně závažným jednáním ze strany provozovatelů taxislužby bylo formální informování o ceně souladné s cenami maximálními, ale účtování ceny vyšší, aniž by o tom zákazník předem věděl [v takovémto případě by ve smyslu logiky rozhodnutí městského soudu mohla být uložena sankce jen podle § 15 odst. 1 písm. a) zákona o cenách]. Takový postup by však zákazníky a dobré jméno hlavního města Prahy poškozoval výrazně více, než postup stěžovatelův, protože jeho zákazník o ceně nabízených služeb, jež mu následně byla i účtována, dopředu informován byl. Mají-li správní orgány v úmyslu sankcionovat provozovatele taxislužby za nastavení cen vyšších než je cena maximální dle cenových předpisů, mohou tak činit podle § 15 odst. 1 písm. a) zákona o cenách, nikoli účelovou aplikací písm. f) téhož ustanovení*."

IV. Závěr

[15] Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[16] Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalobci žádné náklady řízení nevznikly, když nepodal ani vyjádření ke kasační stížnosti. Proto mu náklady řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. května 2011

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu